

MOĞOLİSTAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
3. DIŞ TİCARET.....	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Moğolistan
Yönetim Şekli	Parlamente Demokrasi
Resmi Dili	Moğolca
Yüzölçümü	1 564 116 km ²
Nüfus	3,5 milyon
Başkent	Ulanbator
Başlıca Şehirleri	Ulanbator, Erdenet, Darhan, Çoybalsan
Dini Yapı	Budizm, İslam, Şamanizm, Hristiyanlık
Cumhurbaşkanı	Ukhnaagiyn Khurelsukh
Para Birimi	Moğolistan Tugriki-MNT

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler (BM), BM Bilim, Eğitim ve Kültür Kurumu (UNESCO), BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), G-77, Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CICA), Demokrasiler Topluluğu (CD), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Doğu Asya ve Latin Amerika İşbirliği Forumu (FEALAC), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (İşbirliği Ortağı olarak), Şanghay İşbirliği Örgütü (Gözlemci olarak)

Coğrafi Konum

Moğolistan, güneyde Çin Halk Cumhuriyeti ile 4 673 km, kuzeyde Rusya Federasyonu ile 3 485 km kara sınırı olan, denize kıyısı bulunmayan Kuzey-Doğu Asya'da yer alan bir ülkedir. Deniz seviyesinden ortalama 1 580 metre yükseklikte bulunmaktadır. Kuzey orta Moğolistan'da yer alan başkent Ulanbator, Tuul Nehri üzerindeki bir vadide yaklaşık 1 310 metre yükseklikte yer almaktadır. Moğolistan'ın toplam yüzölçümü 1 564 116 km²'dir.

Siyasi ve İdari Yapı

Moğolistan, tek partili siyasi sistem ile planlı ekonomi düzenini Soğuk Savaş sonrası dönemde terk etmiş, son 30 yılda demokratikleşme ve serbest pazar ekonomisine geçiş yönünde önemli atılımlar gerçekleştirmiştir.

Moğolistan, 21 eyalet (Aymag) ve başkent Ulanbator'dan oluşan merkezi bir yapıya sahiptir. Aymag'lar Sum'lara (ilçe), Sum'lar Bag'lara ve Ulanbator ise belediyelere, belediyelerde Khoroo'lara (mahalle) ayrılmıştır. Parlamente demokrasinin benimsendiği ülkede seçimler 4 senede bir yapılmaktadır. Moğolistan Parlamentosu (Ikh Khural, Devlet Büyük Meclisi), 76 üyeli tek bir kamaradan oluşmaktadır. Parlamento, başkan adayını belirleme hakkına sahiptir. Başkanın iki yardımcısı mevcuttur.

Cumhurbaşkanı da Anayasaya göre halkın oyuyla dört yılda bir doğrudan seçilmektedir. Hükümetin başı başbakandır. Kabine, başbakan tarafından Cumhurbaşkanı ile danışarak belirlenir ve Meclis tarafından tüm bakanlar tek tek onaylanır. Cumhurbaşkanı'nın, Parlatentonun gösterdiği başbakan adaylarını reddetme ve Parlatentonun kabul ettiği yasaları geri çevirme yetkisi vardır. Parlamento üçte iki çoğunluk sağlayarak ikinci kez aynı yasayı benimserse, Cumhurbaşkanı söz konusu yasayı onaylamak durumundadır.

Moğolistan, sadece iki ülke ile sınırı bulunan (Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti), denize çıkışı olmayan bir ülkedir. Bu çerçevede, yürüttüğü "üçüncü komşu" politikası çerçevesinde, diğer ülkelerle ilişkilerini mümkün olduğunca geniş bir yelpazede geliştirmeyi amaçlamaktadır. Moğolistan, bahse konu politika bağlamında BM, NATO ve AGİT gibi uluslararası kuruluşlarla ilişkilerine de önem atfetmektedir. Ayrıca, Türkiye, Moğolistan'ın "üçüncü komşu" ülke olarak kabul ettiği 8 ülke arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan, nükleer silahlardan arındırılmış bölge (NSAB) ve bağlantısızlık statülerini 1990'ların hemen başından itibaren benimsemiş olan Moğolistan, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesine İlişkin Anlaşma'ya (NPT) taraftır ve Nükleer Denemelerin Yasaklanması Anlaşması'nı (CTBT) ilk onaylayan ülkeler arasındadır.

Nüfus ve İstihdam

Moğolistan, 3,5 milyon nüfusu ile dünyanın en seyrek nüfusa (2,1 kişi/km²) sahip ülkesidir. Nüfusun yarıya yakını başkent Ulanbator'da yaşamaktadır. Moğolistan nüfusunun 2029 yılında yaklaşık 4 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Nüfus, dengeli bir dağılıma sahip olup kadınların toplam nüfusa oranı yaklaşık %50,8'dir.

Ülke genelinde okuryazarlık oranı %98 olup, yaklaşık 175 bin Moğolistan vatandaşı yurtdışında yaşamaktadır.

Moğolistan etnik olarak oldukça homojen bir ülkedir. Nüfusun yaklaşık %95'i Moğollardan oluşmakta, %5'lik Kazak asıllı Türk azınlık bulunmaktadır.

Moğolistan 1,3 milyon işgücüne sahiptir. Yeterli düzeyde istihdam yaratılamamasının temel nedenlerinden birisi, ülkede sanayi sektörünün gelişmemiş olmasıdır. İşsizlerin %55,7'si 35 yaşın altındadır ve işsizlerin %41,3'ü kadınlardan, %58,7'si erkeklerden oluşmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Moğolistan, Kuzey Yarımküre ılıman bölgesinde yer almaktadır. Okyanuslardan ayrılmış, ıslak rüzgarları engelleyen yüksek sıra dağlar ile çevrili, deniz seviyesinden ortalama 1 500 m yükseklikte yer alan Moğolistan, aşırı karasal iklime sahiptir. Kışları, soğuk ve uzun sürerken, yazları sıcak olmasına rağmen kısa sürmektedir. Kış, Kasım'dan Nisan ayı sonlarına, bahar ise Mayıs'tan Haziran'a kadar sürer. Mayıs ayında ortalama sıcaklık 6°C (43°F)'dir. Bu dönemde, genellikle bulutsuz ve açık gökyüzü ile birlikte rüzgârlı ve kuru hava hakimdir.

Moğolistan'ın yüzölçümü yaklaşık 1,6 milyon kilometrekare olup, ülke dağlar, ormanlar, bozkırlar ve yarı çöllerden oluşmaktadır. Sert kara iklimi diğer tarımsal faaliyetleri sınırlamaktadır. Su kıttır ve bitkilerin büyüme mevsimi 100 günü geçmemektedir. Toprak kalitesi otlakların %30'unu etkileyen çölleşmeden kötü bir şekilde etkilenmektedir.

Moğolistan'ın kalkınmasının lokomotifi madencilik sektörüdür. Moğolistan'ın taş kömürü, bakır, demir ve altın kaynağına dayalı gelişen maden sahaları, dünya rezervlerinin %16,8'ini oluşturmaktadır. Madencilik ve maden çıkarma sektörü Moğolistan'da GSYİH'nın %22'sini, doğrudan yabancı yatırımın %71'ini ve ihracatın %94'ünü oluşturmaktadır.

Moğolistan aynı zamanda bir hayvancılık ülkesidir. 2021 yıl sonunda hayvan stoku 67,3 milyon baş olmuştur. Moğolistan'daki hayvancılık endüstrisi, tarımsal üretimin yaklaşık %90'ını ve istihdamın %25'ini oluşturmaktadır. Toplam tarım alanının %81'i develerin, atların, sığırların, koyunların ve keçilerin beslendiği otlaklardan oluşmaktadır.

Moğolistan, rüzgâr ve güneş enerjisi bakımından elverişli bir ortama sahiptir. Ülkenin çoğu bölgesinde güneşli gün sayısı, 270 ila 300 gün arasındadır. Rüzgâr enerjisi için ise toplam ülke alanının %10'unun çok elverişli olduğu belirtilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	17,15	20,32	23,67	27,24	29,12	31,57	34,02	36,4
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	5	7,4	5,5	7	6	5,5	5,5	5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	4 959	5 796	6 666	7 576	7 997	8 562	9 112	9 627
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	15,2	10,3	6,5	9	8,3	7,6	7,2	6,7
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-13,4	0,6	-6,9	-7,7	-8,3	-9,2	-9,5	-9,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	6,7	5,4	5	5	5	5	5	5
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	64,5	46,8	42,4	40	40,7	42,4	44,8	47,3

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Moğolistan'ın Çin ve Rusya'ya ekonomik bağımlılığı söz konusudur. Moğolistan'ın ekonomisini madencilik sektörüne ve en büyük ticari ortağı olan Çin'den gelecek kömür ve bakır cevheri talebine büyük ölçüde bağımlıdır.

Moğolistan'ın sanayisi ve tarım sektörü gelişmemiş olup üretim çok kısıtlıdır. Bu nedenle, ülkedeki tüketimin ekseriyeti ithalat ile karşılanmaktadır.

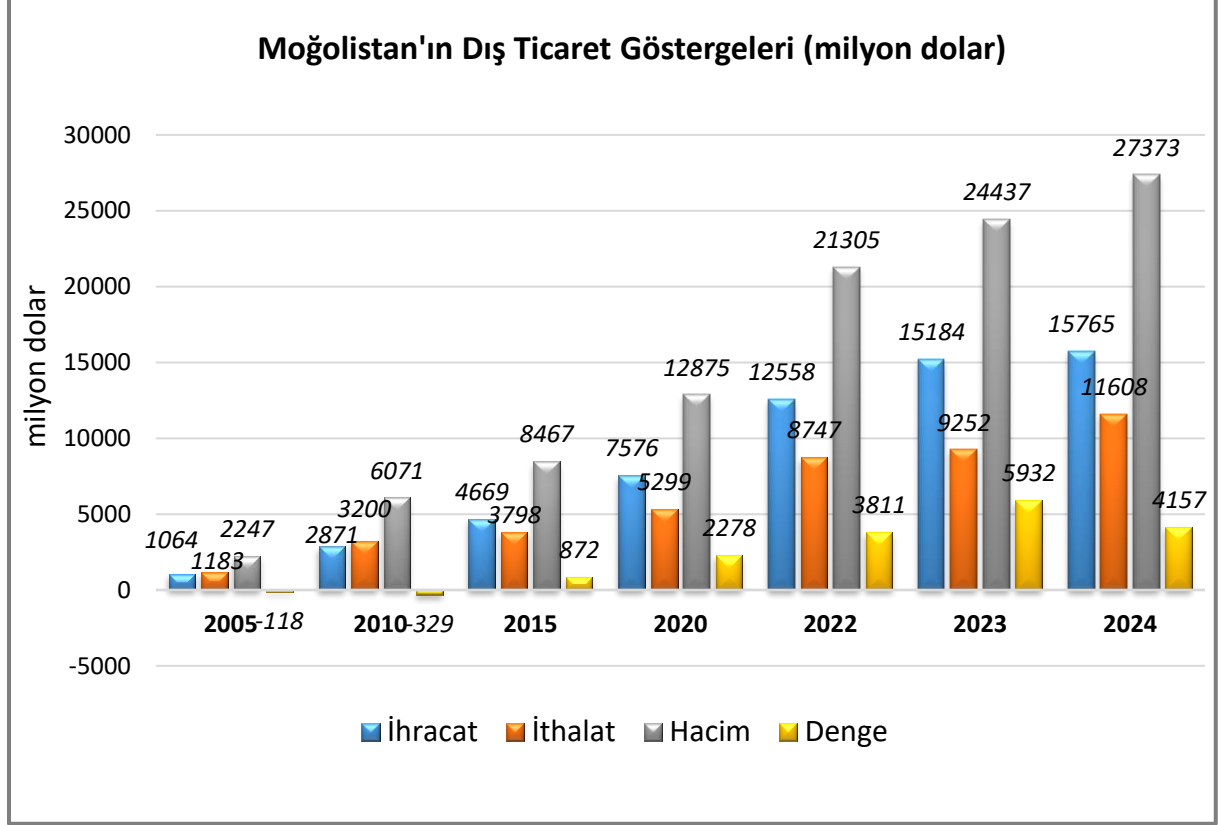
2021 yılında %1,6 daralan ekonomi, 2022 yılında sabit fiyatlara göre %5, 2023 yılında ise %7,4 oranında büyümüştür. Madencilik ihracatının artmaya devam etmesi ekonomik büyümenin itici gücü olmaya devam edecektir. Ekonomik büyüme 2024-29'da yılları arasında güçlü kalması ve uzun vadeli potansiyelini devam ettirmesi beklenmektedir.

Çin karbondan arındırma konusunda daha ılımlı bir yaklaşım benimsedikçe, Çin'e kömür ihracatı hacim olarak artacaktır. Bu durum Moğol madenlerine olan talebi artıracaktır. Moğolistan-Çin ulaşım yollarının genişletilmesi ikili ticareti de kolaylaştıracaktır. Madencilik kapasitesinin genişletilmesinin ardından Moğolistan'ın bakır ihracatının da artması beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

Moğolistan 2024 yılında yaklaşık 16 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler sırasıyla Çin, İsviçre, ABD, Rusya ve İran'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye 20. sıradadır.

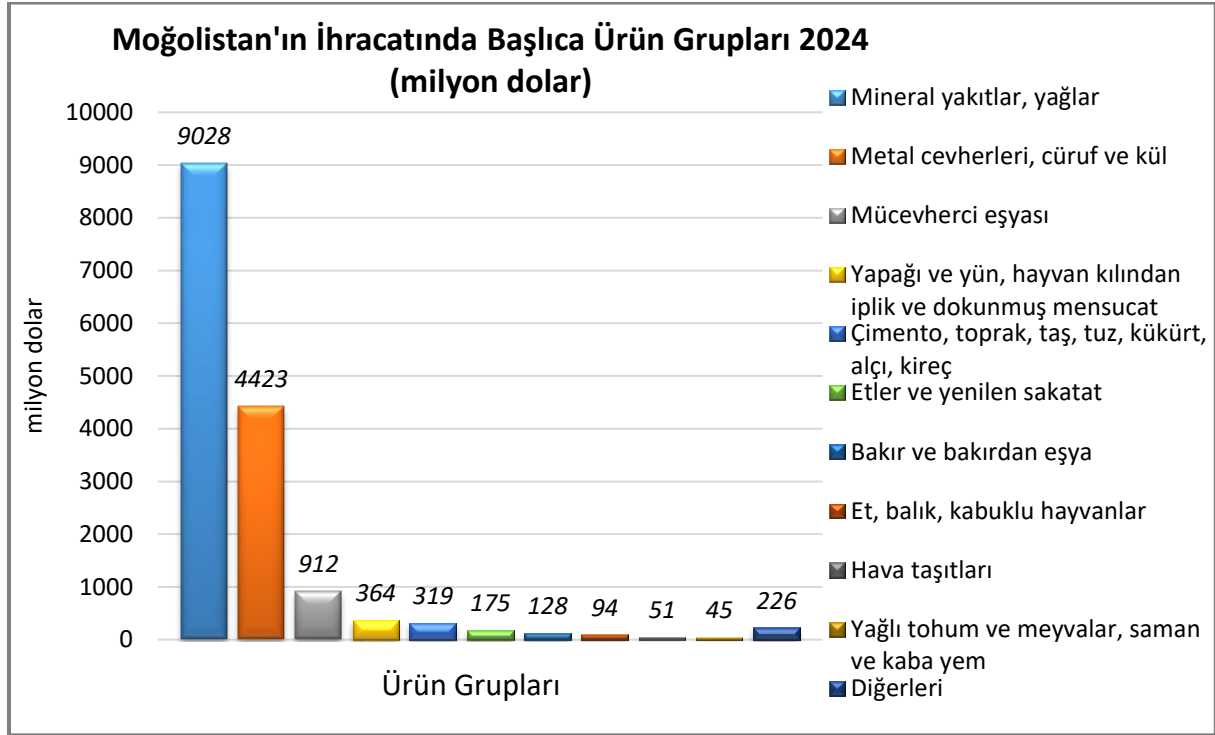
Ülkenin 2024 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar; bakır cevherleri ve konsantreleri; altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde); demir cevherleri ve konsantreleri ve ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar) dür.

İthalat ise 2024 yılında 12 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Rusya, Japonya, ABD ve G. Kore'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %1 pay ile 8. sıradadır.

2024 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; otomobiller; eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar; buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb. ürünler; telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlardır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

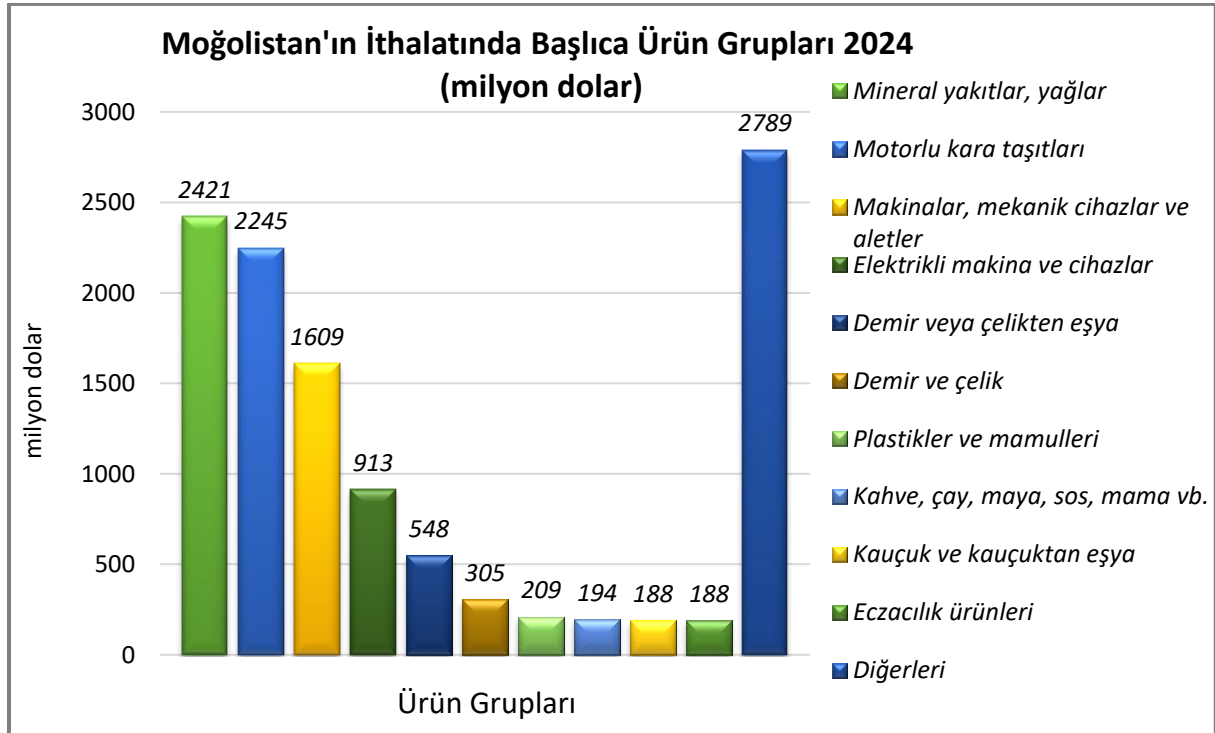
İhracat

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

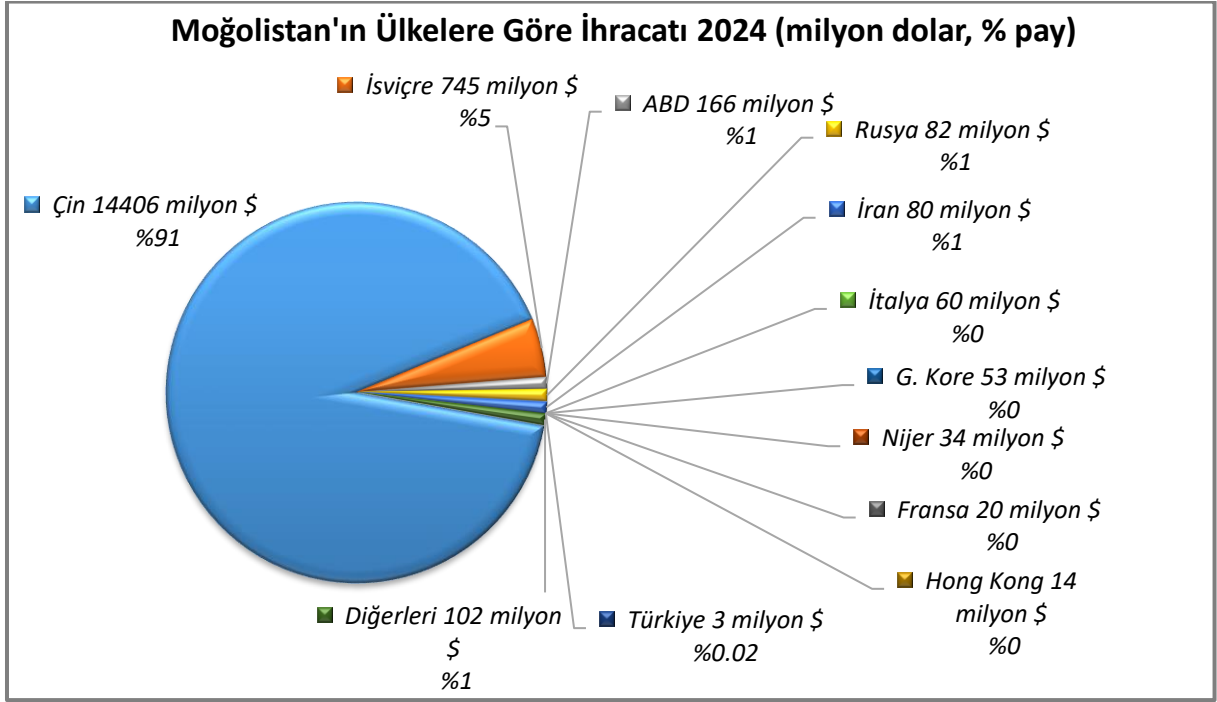

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

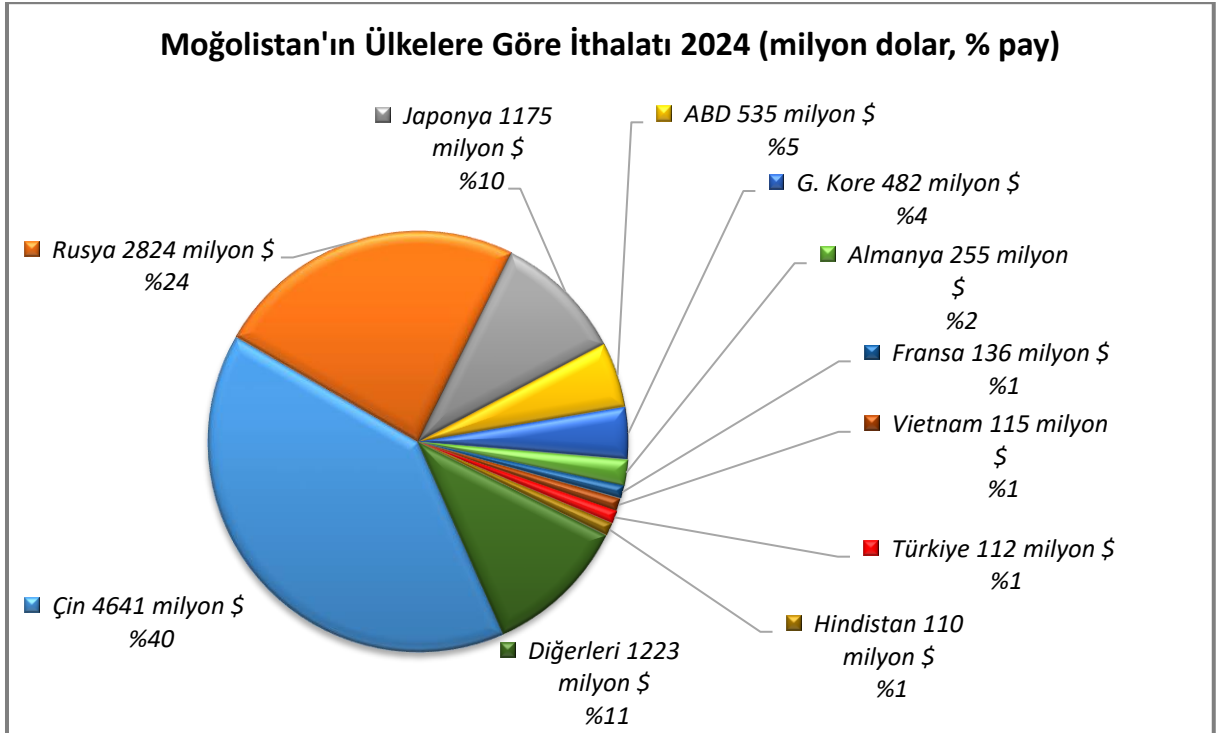
İhracat

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Moğolistan, 2024 yılında tahmini 2,8 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 79. sıradadır. Ülkenin toplam yabancı sermaye stoğu 33 milyar dolara ulaşmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	2 248,00	2 800,00	3 000,00	3 000,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	10,90	12,10	11,60	10,60
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	30 696,60	33 497,00	36 497,00	39 497,00
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-75,90	-90,00	-90,00	-90,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	1 023,60	1 114,00	1 204,00	1 294,00

Kaynak: EIU

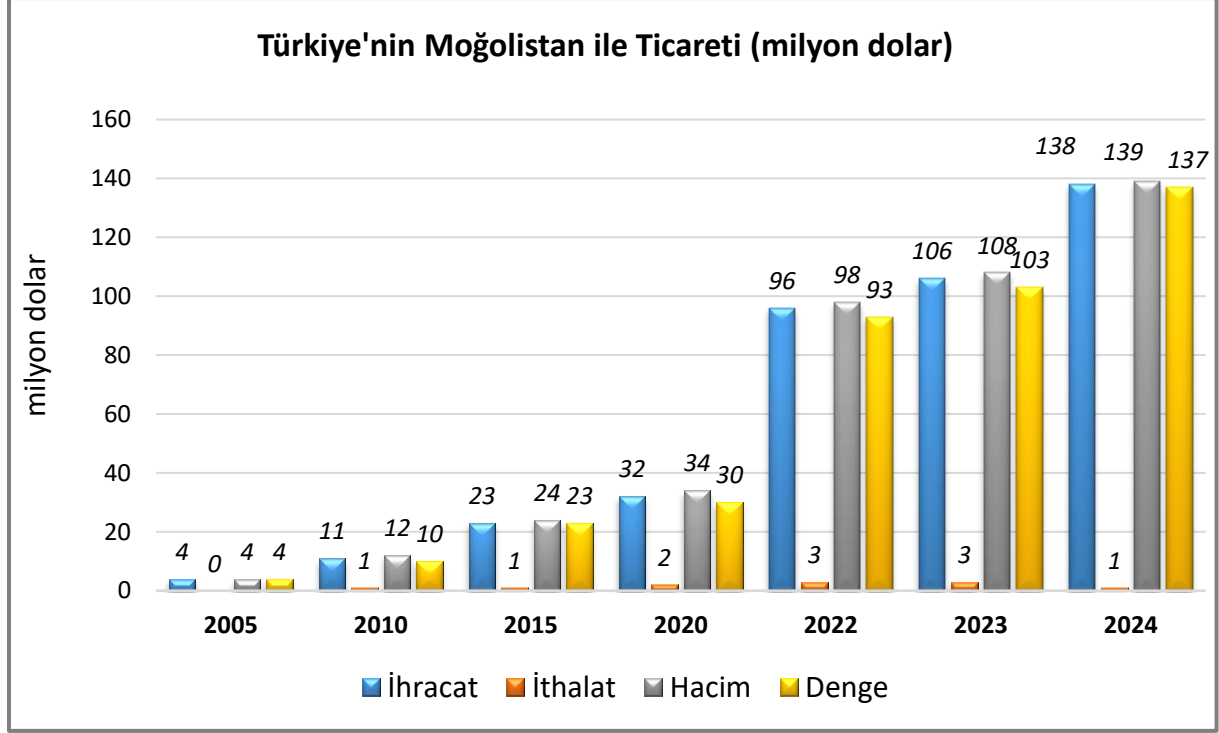
*: Tahmin

Moğolistan'ın taş kömürü, bakır, demir ve altın kaynağına dayalı gelişen madencilik endüstrisi çok uluslu şirketler tarafından işletilmektedir.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Moğolistan Dış Ticareti

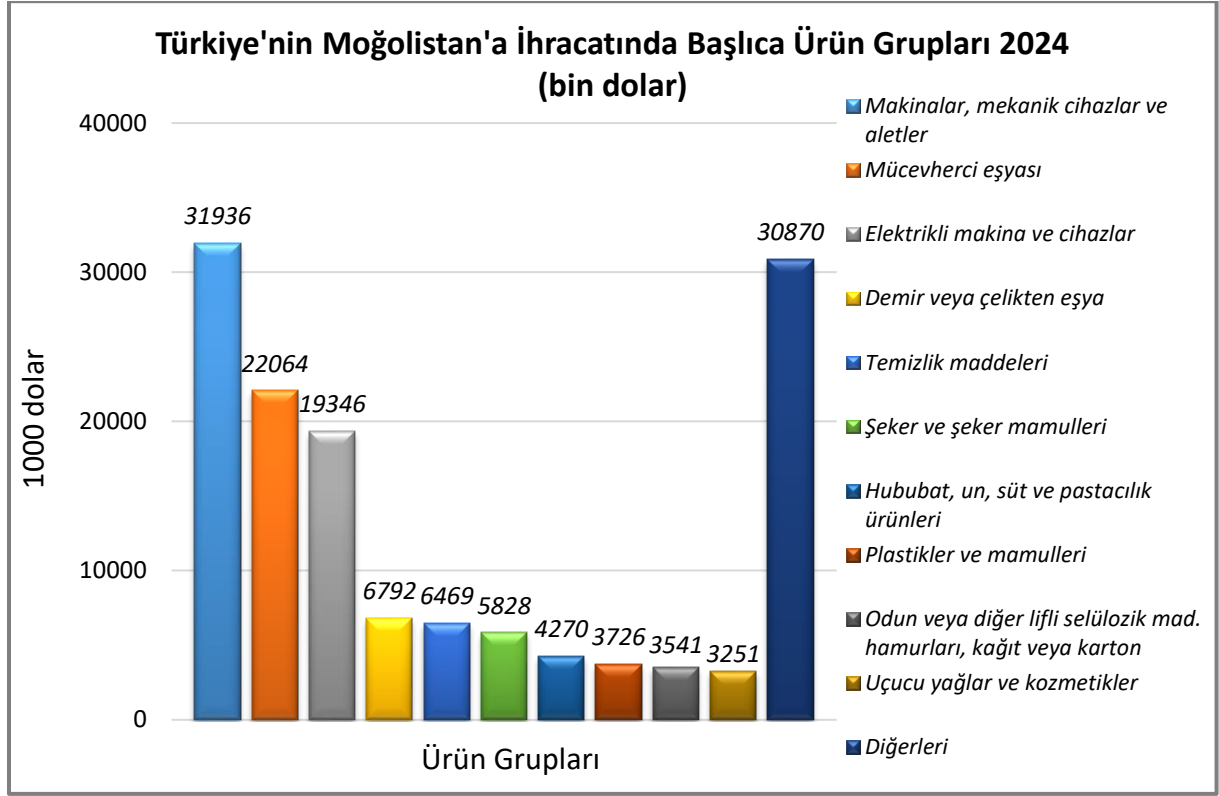
Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız 138 milyon dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler sırasıyla mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere); elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar; kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil); elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları ve toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. makinalardır.

2024 yılında ülkeden ithalatımız 1 milyon dolardır. Moğolistan'dan ithal ettiğimiz başlıca ürünler ise hayvanların dabalı veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri; kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme); hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütülenmiş); sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabalı veya crust (arakurutmalı) post ve derileri; sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri ve gıda müstahzarlarıdır.

2024 yılında Moğolistan ile ticarete Türkiye'nin 137 milyon dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

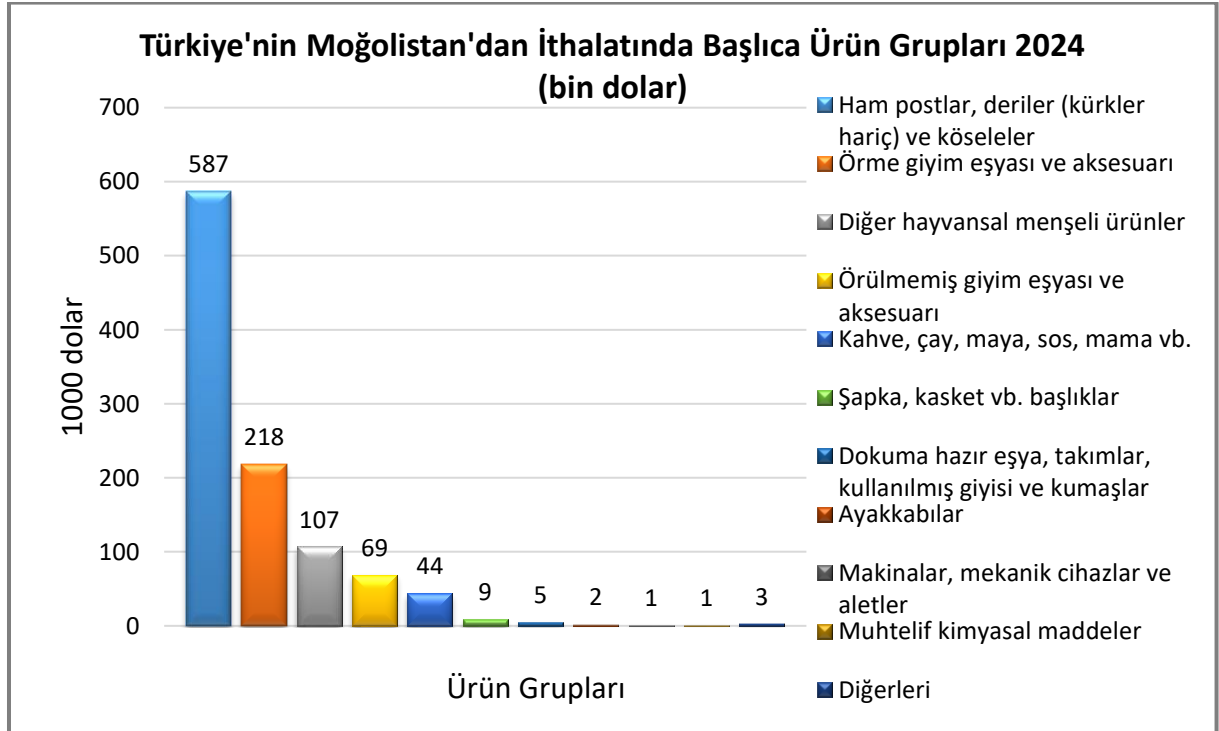
Türkiye'nin Moğolistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Moğolistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Moğolistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			12 557 709	15 184 463	15 765 101	100	3,8
1.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	6 513 506	8 763 978	8 534 943	54,1	-2,6
2.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	2 734 846	2 625 391	3 319 119	21,1	26,4
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 104 153	738 016	899 386	5,7	21,9
4.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	390 578	444 754	597 571	3,8	34,4
5.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	243 492	364 742	322 111	2	-11,7
6.	2529	Feldispat, lösit, nefelin ve siyenit nefelin, florspat	110 082	272 369	318 523	2	16,9
7.	5102	İnce veya kaba hayvan kılları (kardesiz/taranmamış)	343 092	283 867	280 103	1,8	-1,3
8.	2608	Çinko cevherleri ve konsantreleri	282 694	219 991	183 265	1,2	-16,7
9.	2702	Linyit (siyah kehribar hariç)	7 644	134 128	163 034	1	21,6
10.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	113 026	125 194	148 493	0,9	18,6
11.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	82 584	102 538	116 695	0,7	13,8
12.	2613	Molibden cevherleri ve konsantreleri	81 304	120 533	96 075	0,6	-20,3
13.	1602	Hazırlanmış veya konne edilmiş et, sakatat veya kan	17 030	139 535	93 554	0,6	-33
14.	0204	Koyun ve keçi etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	13 728	43 961	89 655	0,6	103,9
15.	0205	At, eşek, katır veya bardo etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	20 463	125 407	84 237	0,5	-32,8

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

EK-2: Moğolistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			8 746 855	9 252 491	11 608 376	100	25,5
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 723 672	1 868 601	2 161 995	18,6	15,7
2.	8703	Otomobiller	576 140	677 005	1 072 559	9,2	58,4
3.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	424 742	433 100	721 756	6,2	66,6
4.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makineleri, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb.	98 417	165 199	312 935	2,7	89,4
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	157 560	163 307	244 566	2,1	49,8
6.	2716	Elektrik enerjisi	182 279	189 437	197 840	1,7	4,4
7.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk vb.	88 269	181 410	195 003	1,7	7,5
8.	7214	İnşaat demiri	224 656	161 879	184 757	1,6	14,1
9.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	79 737	125 341	175 486	1,5	40
10.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	143 612	138 644	157 338	1,4	13,5
11.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	44 364	53 486	141 858	1,2	165,2
12.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	87 536	121 647	131 655	1,1	8,2
13.	7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	64 512	100 599	122 789	1,1	22,1
14.	8716	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları	226 084	209 770	118 826	1	-43,4
15.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	103 862	82 478	110 983	1	34,6

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

EK-3: Moğolistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		12 557 709	15 184 463	15 765 101	100	3,8
1.	Çin	10 586 668	13 845 434	14 406 010	91,4	4
2.	İsviçre	1 030 719	666 312	744 978	4,7	11,8
3.	ABD	9 893	36 554	166 397	1,1	355,2
4.	Rusya	112 166	111 188	82 320	0,5	- 26
5.	İran	7 394	35 252	80 005	0,5	127
6.	İtalya	88 025	98 995	59 630	0,4	-39,8
7.	G. Kore	254 290	150 013	52 560	0,3	- 65
8.	Nijer	0	0	34 038	0,2	0
9.	Fransa	6 903	11 374	20 346	0,1	78,9
10.	Hong Kong	12 894	10 469	14 304	0,1	36,6
11.	Avustralya	1 011	3 604	13 422	0,1	272,4
12.	Japonya	15 209	14 993	12 555	0,1	-16,3
13.	Singapur	345 955	42 056	10 417	0,1	-75,2
14.	BAE	1 329	6 508	8 255	0,1	26,8
15.	Almanya	25 976	14 776	7 167		-51,5
...
20.	Türkiye	2 075	2 996	3 388	0,02	13,1

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

EK-4: Moğolistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		8 746 855	9 252 491	11 608 376	100	25,5
1.	Çin	3 042 780	3 749 874	4 640 648	40	23,8
2.	Rusya	2 652 773	2 386 280	2 824 164	24,3	18,4
3.	Japonya	674 110	716 319	1 175 005	10,1	64
4.	ABD	265 351	282 355	534 963	4,6	89,5
5.	G. Kore	424 931	415 157	481 806	4,2	16,1
6.	Almanya	183 263	211 375	254 771	2,2	20,5
7.	Fransa	150 898	93 423	135 681	1,2	45,2
8.	Vietnam	85 018	114 808	114 934	1	0,1
9.	Türkiye	108 339	95 907	112 036	1	16,8
10.	Hindistan	90 981	64 324	110 372	1	71,6
11.	Polonya	97 737	94 381	104 060	0,9	10,3
12.	İtalya	68 315	90 146	98 746	0,9	9,5
13.	Malezya	76 550	59 112	77 197	0,7	30,6
14.	Finlandiya	33 000	38 328	73 051	0,6	90,6
15.	Avustralya	51 613	57 490	59 386	0,5	3,3

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Moğolistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			95 848	105 582	138 093	100	30,8
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	17 791	14 387	22 053	16	53,3
2.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	8 675	5 099	10 765	7,8	111,1
3.	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	4 900	6 617	5 828	4,2	-11,9
4.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	74	1 670	5 550	4	232,3
5.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	1 037	89	5 163	3,7	5701,1
6.	3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	1 386	4 299	4 978	3,6	15,8
7.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	4 435	4 527	3 902	2,8	-13,8
8.	4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	0	0	3 541	2,6	0
9.	8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	190	116	3 119	2,3	2588,8
10.	8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	632	1 047	3 107	2,2	196,8
11.	7322	Demir veya çelikten elektriksiz merkezi ısıtmaya mahsus radyatör, motorlu hava püskürtücüler, bunların aksam-parçası	6 740	4 917	2 812	2	-42,8
12.	8430	Toprak, maden, cevher kazıma, taşıma, ayırma, seçme makinaları, kazık varyoşları, kar küreyici ve püskürtücü, vb makine	0	13	2 658	1,9	20346,2
13.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	3 805	4 280	2 463	1,8	-42,5
14.	8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	239	2 051	2 407	1,7	17,4
15.	8477	Kauçuk veya plastiğin işlenmesine veya kauçuk veya plastikten eşyanın imaline mahsus diğer makina ve cihazlar	11	626	2 350	1,7	275,4

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Moğolistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			2 626	2 808	1 046	100	-62,7
1.	4106	Diğer hayvanların dabalıanmış veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri	1 298	1 055	473	45,2	-55,2
2.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	63	252	181	17,3	-28,2
3.	0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütülenmiş)	749	34	107	10,2	214,7
4.	4104	Sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabalıanmış veya crust (arakurutmalı) post ve derileri	83	136	63	6	-53,7
5.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	231	53	52	5	-1,9
6.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	0	0	44	4,2	0
7.	6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	0	15	34	3,3	126,7
8.	6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	11	1	23	2,2	2200
9.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme) (yüzme kıyafeti hariç)	3	8	18	1,7	125
10.	6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı (örme), giyim eşyasının veya giyim eşyası aksesuarının parçaları (örme)	0	1	13	1,2	1200
11.	6214	Şallar, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçeler, duvaklar vb eşya	0	1	11	1,1	1000
12.	6505	Dantel, keçe veya diğer dokumaya elverişli maddelerden yapılmış veya örülmüş şapkalar ve diğer başlıklar, saç fileleri	1	0	9	0,9	0
13.	6301	Battaniyeler, diz battaniyeleri	1	0	5	0,5	0
14.	6116	Eldiven (örme)	0	0	3	0,3	0
15.	6115	Külotlu çoraplar,taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	1	0	3	0,3	0

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri